

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาหลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษแต่โบราณกาล วัฒนธรรมประจำชาติของไทยมีทั้งในรูปของขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา การแต่งกาย และในรูปของศิลปวัตถุ ปรากฏให้เห็นอยู่โดยทั่วไป แต่ในปัจจุบันความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วทั้งในด้านการสื่อสาร คมนาคม ธุรกิจและการค้าต่างๆ มีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมจากแบบอย่างที่เคยปฏิบัติกันมาแต่ดั้งเดิมเป็นอันมาก ทำให้วัฒนธรรมที่ดั้งเดิมบางอย่างของไทยที่ควรสงวนและรักษาไว้ค่อยๆ เลือนหรือถูกทำลายไปและถูกวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามาแทนที่อย่างรวดเร็ว ซึ่งเห็นได้จากจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วผ่านกระแสโลกาภิวัตน์และโลกไซเบอร์ทำให้คนไทยมุ่งแสวงหาความสุขและสร้างอัตลักษณ์ส่วนตัวผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เกิดเป็นวัฒนธรรมย่อยร่วมสมัยที่หลากหลายในรูปแบบการรวมกลุ่มของบุคคลที่สนใจเรื่องเดียวกันมีการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องมากกว่าส่วนรวม ขณะที่ภาคส่วนต่างๆ ได้มีการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆ แต่การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวมยังอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ความสัมพันธ์แบบเครือข่ายที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเริ่มหมดไป พฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวเป็นแบบต่างคนต่างอยู่สัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวมีความเปราะบางจนนำไปสู่ปัญหาทางสังคมเพิ่มขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๔) ซึ่งแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (๒๕๕๐-๒๕๕๙) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาระบบบริหารจัดการงานศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ๑) วิจัยทางศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ๒) พัฒนาองค์ความรู้/หลักสูตร ๓) พัฒนาระบบการบริหารจัดการ ๔) เสริมพลังบุคลากร ๕) เสริมพลังองค์กร ๖) ร่วมจรจรโลงศิลปะ วัฒนธรรมชาติไทย/ชนเผ่า ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์ สืบทอด และส่งเสริมการดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมบนพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม ๑) อนุรักษ์และสืบทอดมรดกทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ๒) พื้นฟูและสืบสานศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมไทยและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ๓) การพัฒนาวัฒนธรรมร่วมสมัย ๔) การฟื้นฟู สืบทอดภูมิปัญญาไทย ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างสังคมคุณธรรมในกระแสโลกาภิวัตน์ ๑) สร้างจิตวิญญาณไทย ๒) พื้นจิตวิญญาณชุมชน ๓) ปรับปรุงวิถีชีวิตคนไทย ๔) สร้างสังคมमानฉันท ๕) การเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม ๖) พื้นจิตวิญญาณ โรงเรียน/สถานศึกษา ๗) สร้างศรัทธาในศาสนา ยุทธศาสตร์ที่ ๕ สร้างภาคีขับเคลื่อนการดำเนินงานทางศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ๑) เชื่อมร้อยเครือข่ายศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๖ นำทุนทางวัฒนธรรมสร้างคุณค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และคุณค่าทางสังคม ๑) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทุนทางวัฒนธรรม สรุปได้ว่า จะต้องจัดกระบวนการเรียนรู้โดยต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขรู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพความเคารพกฎหมายความเสมอภาคและศักดิ์ศรีและภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยรวมทั้งส่งเสริมศาสนาศิลปวัฒนธรรม

ประเวศ วะสี (๒๕๔๘ : ๒๓-๒๖) ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมว่าเป็นฐานของการพัฒนา กล่าวคือ โครงสร้างของสัมมาพัฒนา ประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ ฐาน ยอด ส่วนกลางฐานมีความสำคัญมาก เพราะ ถ้าฐานถูกต้องแข็งแรง โครงสร้างทั้งหมดจะมั่นคง เจดีย์แห่งสัมมาพัฒนาควรมีโครงสร้างดังนี้ ๑) ฐานเจดีย์ คือ ฐานวัฒนธรรมหรือเศรษฐกิจพอเพียง ๒) ยอดเจดีย์ คือ ศาสนธรรมหรือการเป็นสังคมที่เข้าถึงความดี ๓) ส่วนกลาง คือ มัชฌิมาปฏิปทาหรือการพัฒนาที่เชื่อมระหว่างฐานกับยอดที่ถูกต้อง รูปแบบของการพัฒนาในฐานวัฒนธรรมหรือระบบเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาการอย่างบูรณาการ โดยเอาพื้นที่เป็นที่ตั้ง เอามนุษย์เป็นตัวตั้งไม่ใช่ตัวเงิน ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมเพิ่มเติมพื้นที่ สัมมาชีพ หมายถึง อาชีพที่ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อมและมีรายได้สูงกว่ารายจ่าย อันจะเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน องค์ประกอบของการพัฒนาบูรณาการในพื้นที่มี ๘ เรื่องด้วยกัน คือ ๑) การมีส่วนร่วมเพิ่มเติมพื้นที่ ทุกพื้นที่ต้องดูแลให้ทุกคนทุกครอบครัวมีส่วนร่วมในการใช้ที่ดินทำกิน เทคโนโลยี และทุนอย่างถูกต้อง ๒) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน ๓) ความปลอดภัย ทุกพื้นที่ต้องดูแลให้มีความปลอดภัยจากการฆ่า จี้ ปล้น อุบัติเหตุและยาเสพติด ๔) สังคมเข้มแข็ง หมายถึง การร่วมกันคิดร่วมทำ มีองค์กรชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็งที่สามารถจัดการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างบูรณาการ ๕) ศิลปวัฒนธรรม ศิลปะ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง ๖) ศาสนธรรม ความเสียสละลดความเห็นแก่ตัว การพัฒนาจิตใจ ทำให้ชุมชนเข้มแข็งและเกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการได้ง่าย ๗) สุขภาพ ทำให้ทุกพื้นที่เกิดสุขภาวะ พัฒนาสุขภาพให้สมบูรณ์แข็งแรง ปลอดภัย ยาเสพติด ปลอดภัยโรคเอดส์ ส่งเสริมแพทย์แผนไทย การใช้สมุนไพร การนวดแผนไทย การส่งออกสมุนไพร ส่งเสริมการวิจัย การแพทย์และเภสัชกรรม ๘) กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ชุมชนต้องรวมตัวกันทำการวิจัยเรื่องของชุมชนเอาผลการวิจัยมาปรับพฤติกรรมและทำแผนแม่บทชุมชน ซึ่งเป็นแบบการพัฒนาอย่างบูรณาการ และขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างบูรณาการ เป็นการต่อเนื่องให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และอรุณี ตันศิริ (๒๕๔๙ : ๕-๖) ได้สรุปไว้ว่า วัฒนธรรมมีความสำคัญเท่าเทียมกันทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจ ทั้งนี้ คนในสังคมจะต้องช่วยกันดูแลวัฒนธรรมทั้งสองด้านให้สมดุล ไม่ให้วัฒนธรรมด้านใดด้านหนึ่ง บกพร่องหรือขาดหายไป เช่น หากวัฒนธรรมทางวัตถุเจริญ แต่วัฒนธรรมด้านจิตใจไม่เจริญตามแล้ว ความหายนะก็ย่อมเกิดขึ้นได้เช่นกัน นอกจากนี้วัฒนธรรมยังมีส่วนสำคัญอีกดังต่อไปนี้ ๑) วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ชี้แสดงให้เห็นความแตกต่างของบุคคล กลุ่มคน ๒) วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นว่าคนมีความแตกต่างจากสัตว์ ๓) วัฒนธรรมช่วยให้คนเข้าใจสิ่งต่างๆ ที่มองเห็นได้ชัดเจนขึ้น ด้วยการแปลความหมายของสิ่งที่มองเห็นนั้นจากวัฒนธรรมของกลุ่มซึ่งเกิดจากการเรียนรู้และถ่ายทอดทางวัฒนธรรม ๔) วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดปัจจัย ๔ ให้กับมนุษย์ ๕) วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดการแสดงความรู้สึกร่างกายอารมณ์ และการควบคุมอารมณ์ ๖) วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดการกระทำบางอย่างในชุมชนว่าเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งการกระทำบางอย่างในสังคมหนึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเหมาะสมแต่อาจไม่เป็นที่ยอมรับในอีกสังคมหนึ่งก็เป็นได้ และบันเทิง พาพิจิตร (๒๕๔๙ : ๙-๑๐) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไว้ดังนี้ ๑) วัฒนธรรมช่วยแก้ปัญหา และสนองความต้องการต่างๆ ของมนุษย์ ๒) วัฒนธรรมช่วยเหนียวรั้งสมาชิกในสังคมให้มีความอันหนึ่งอันเดียวกันและสังคมที่มีวัฒนธรรมเดียวกัน ก็ย่อมจะมีความรู้สึกผูกพันเป็นพวกเดียวกัน ๓) วัฒนธรรมเป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของความเป็นชาติ ชาติที่มีวัฒนธรรมสูงย่อมได้รับการยกย่องและเป็นหลักประกันความมั่นคงของชาติ ๔) วัฒนธรรมเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมของคนในสังคม ช่วยให้ผู้คนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ๕) วัฒนธรรมช่วยให้ชาติมีความรุ่งเรืองถาวร โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากชาตินั้นมีวัฒนธรรมที่ดี มีทัศนคติในการดำเนินชีวิตที่

เหมาะสมยึดมั่นในหลักขยัน ประหยัด อุตุน ความมีระเบียบวินัยที่ดั่งาม ดังนั้น วัฒนธรรมเป็นเครื่องกำหนดความเจริญหรือความเสื่อมของสังคมและเป็นเครื่องกำหนดชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม การศึกษาวัฒนธรรมจะทำให้เข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยมของสังคมเจตคติความคิดเห็นและความเชื่อถือของบุคคลได้อย่างถูกต้องวัฒนธรรมทำให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม เพราะวัฒนธรรมคือกรอบหรือแบบแผนของ การดำรงชีวิตทำให้เกิดมีพฤติกรรมเป็นแบบเดียวกัน มีสภาวะที่แตกต่างจากสัตว์ และสามารถทำให้เข้ากับคนพวกอื่นในสังคมเดียวกันได้

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมนั้น จากการศึกษา พบว่า ทั้งนี้เนื่องจาก ยังมีการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมยังไม่เป็นรูปธรรมมากนัก ขาดการติดตามและการประสานงานจากหน่วยงานที่ให้การส่งเสริมด้านวัฒนธรรม ความร่วมมือในระบบเครือข่ายที่ไม่มีการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังมีแนวทางการปฏิบัติงานไม่ชัดเจนขาดการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริงตามกรอบแผนงานนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัด ทำให้ส่งผลกระทบต่อการทำงานวัฒนธรรม ในการพัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นอันจะลงไปสู่นักเรียน และชุมชน (อรรถพร คำธร, ๒๕๕๗:๑๖ มิถุนายน) ดังนั้น จึงต้องเร่งให้มีการแก้ไข ปรับปรุง และสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นและแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลไทรนอก อำเภอกงไกรลาส จังหวัดสุโขทัย เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการจำเป็น และแนวทางเหมาะสมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับองค์การบริหารส่วน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปวางแผน และหาแนวทางเหมาะสมในการส่งเสริมการสืบสานการดำเนินงานด้านการรักษาและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาปัญหาการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลไทรนอก อำเภอกงไทรลาส จังหวัดสุโขทัย
๒. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลไทรนอก อำเภอกงไทรลาส จังหวัดสุโขทัย
๓. เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมกับบริบทในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลไทรนอก อำเภอกงไทรลาส จังหวัดสุโขทัย

กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

กลุ่มเป้าหมาย คือ ชุมชนในตำบลไทรนอก อำเภอกงไทรลาส จังหวัดสุโขทัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ในการวิจัยเชิงปฏิบัติเพื่อศึกษาปัญหา ความต้องการจำเป็นและแนวทางเหมาะสมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลไทรนอก อำเภอกงไกรลาส จังหวัดสุโขทัย เมื่อเสร็จสิ้นการวิจัยแล้ว คณะผู้วิจัยคาดว่าจะสิ่งที่จะเกิดขึ้นดังนี้

๑. ได้ข้อมูลสภาพปัญหาการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลไทรนอก อำเภอกงไกรลาส จังหวัดสุโขทัย

๒. ได้ข้อมูลความต้องการจำเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลไทรนอก อำเภอกงไกรลาส จังหวัดสุโขทัย

๓. ได้ข้อมูลสารสนเทศแนวทางเหมาะสมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลไทรนอก อำเภอกงไกรลาส จังหวัดสุโขทัย

๔. ได้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับเสนอแก่ผู้บริหารองค์การส่วนตำบลและจังหวัดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการและอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ภาคเหนือ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาปัญหาการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลไทรนอก อำเภอกงไกรลาส จังหวัดสุโขทัย ๒) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลไทรนอก อำเภอกงไกรลาส จังหวัดสุโขทัย และ ๓) เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมกับบริบทในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลไทรนอก อำเภอกงไกรลาส จังหวัดสุโขทัย โดยมีรายละเอียดของแต่ละวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. การศึกษาปัญหาการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลไทรนอก อำเภอกงไกรลาส จังหวัดสุโขทัย

เป็นการศึกษาปัญหาการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลไทรนอก อำเภอกงไกรลาส จังหวัดสุโขทัย มีรายละเอียดดังนี้

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นการศึกษาเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินศึกษา สืบค้นและวิเคราะห์ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และลงพื้นที่ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลไทรนอก อำเภอกงไกรลาส จังหวัดสุโขทัย

๒. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ โดยศึกษาจากหลักการ แนวคิด และสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ๑) แนวคิด หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ๒) สภาพปัญหาการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลไทรนอก อำเภอกงไกรลาส จังหวัดสุโขทัย ๓) สภาพปัญหาการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญา

ท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลชัยสมบุญ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลการวิจัย ในส่วนนี้ คือ ผู้นำชุมชนตำบลไกรนอก อำเภอกงไกรลาส จังหวัดสุโขทัย จำนวน ๒๒ คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

๓. ขอบเขตด้านตัวแปร

ในการวิจัยในครั้งนี้ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ สภาพปัญหาการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลไกรนอก อำเภอกงไกรลาส จังหวัดสุโขทัย

๒. การศึกษาความต้องการจำเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลไกรนอก อำเภอกงไกรลาส จังหวัดสุโขทัย ด้วยการสัมภาษณ์

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ มุ่งศึกษาแนวคิดของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒. ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการวิจัยในส่วนนี้ คือ ผู้นำชุมชนตำบลไกรนอก อำเภอกงไกรลาส จังหวัดสุโขทัย จำนวน ๒๒ คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

๓. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ประเด็นของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓. การศึกษาแนวทางที่เหมาะสมกับบริบทในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลไกรนอก อำเภอกงไกรลาส จังหวัดสุโขทัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ มุ่งศึกษาแนวทางที่เหมาะสมกับบริบทในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒. ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการวิจัยในส่วนนี้ คือ ผู้นำชุมชนตำบลไกรนอก อำเภอกงไกรลาส จังหวัดสุโขทัย จำนวน ๒๒ คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

๓. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น